

SAMTID OG SAMFUND: OM AT DEBATTERE

Halfdan Rasmussen var meget optaget af samfundsforhold, og han involverede sig og deltog aktivt i samtiden både i ord og handling.

Allerede som helt ung og frem til sine ældre dage havde han skarpe meninger om skolen; hvad skolen betød for samfundet, hvad eleverne skulle lære, osv. Især ét af hans digte er blevet brugt meget i undervisningen. *Efter Bikini* handler om amerikanernes atomprøvesprængninger på stillehavsøen Bikini efter 2. Verdenskrig. Digtet blev en del af debatten i den folkelige bevægelse mod atomvåben i den periode, som kaldes 'den kolde krig', hvor USA og Rusland stod hårdt spændt over for hinanden.

Halfdan var i sine ungdomsår i 1930'erne medlem af Danmarks Socialdemokratiske Ungdom (DSU) og Antifascistisk Kampforbund. Han skrev artikler og digte til andre af tidens udfordrende og debatterende tidsskrifter som fx *Sex* og *Samfund*, bladet "der kæmper for Frisind og Fornuft". Han skrev også til ugebladet *Arbejdet* om arbejdernes muligheder. Her kan du læse, hvad Halfdan Rasmussen skrev om

arbejdsløshed i en kronik i *Berlingske Aftenavis* i 1949:

Arbejdsløshed

"Det unge menneske havde tilbragt megen tid på socialkontorer og kontrolsteder. Han (...) levede ellers i ensomhed og isolation, som en ringe understøttelse tvang ham til. Underernæret, tom og sløv, sådan var han. Men ikke han alene. Tusinder af unge i storbyen med de samme

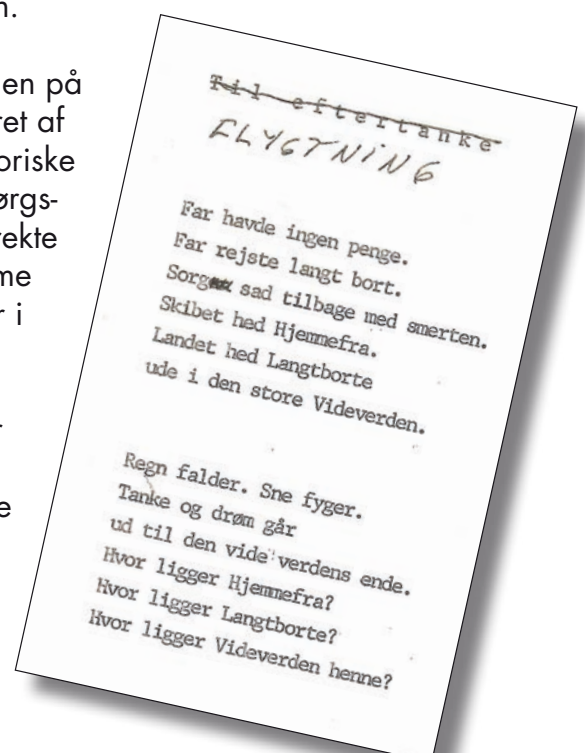
elendige vækstbetingelser, med den samme tomhed og sløvhed forårsaget af langvarig ledighed, sult og tvivl. [...] Som alle andre unge, der var blevet frataget retten til en anstændig tilværelse, følte han sig uretfærdigt behandlet. Han mærkede hver eneste dag gennem årene uretfærdigheden på sin krop. [...] Det ville have været unaturligt, om han ikke var kommet i opposition til den verden, han levede i."

Turisme

Forholdene i andre lande optog også Halfdan Rasmussen. Bl.a. kritiserede han den nye charterturisme, som var begyndt at bringe mange danskere på ferie i Spanien.

Problemet var, at Spanien på det tidspunkt blev regeret af General Francos diktatoriske styre (1939-1975). Spørgsmålet er: Støtter vi indirekte et undertrykkende regime ved at rejse som turister i egne af verden, som fx har et diktatorisk styre, og som ikke overholder menneskerettighederne – og bør vi derfor holde os væk? Eller tilfører vi som turister ressourcer, som løfter levestan-

darden for lokalbefolkningen, så de får bedre muligheder for at kæmpe for demokrati og menneskerettigheder?

Halfdan Rasmussen i debatindlægget "Tag til Spanien og se...", BT 1964: "Vi købte os til en rig tilværelse mellem fattige, lukkede øjnene endnu en gang og nød den velsignede sol. Ingen skal komme og sige, at vi vidste noget, at vi ferierede fra vor dårlige samvittighed og skutede os velbehageligt op ad fascismen. Der er ting, man ikke taler om og helst undlader at tænke på. Når man betaler enhver sit og stemmer rigtigt en gang hvert fjerde år, så kan ingen med rette betvivle ens demokratiske sindelag. En demokrat skal vel for fanden også ha' lov at feriere uden skyldfølelse i bagagen."

Rejsekonge og jurist Simon Spies' svar i debatindlægget "Hvad er demokrati?", BT 1964: "Tror man virkelig, demokrati er noget, der gror i fri luft, noget man bare kan sætte på fra oven og sige: "Hej, just nu har I demokrati", og så tro det holder. [...] selvfølgelig skal vi, som

Halfdan Rasmussen skriver, holde øjnene åbne, medens vi er dernede og også gøre os klart, at vi er i en diktaturstat (sådan en lever det overvældende flertal af menneskeheden i), og at diktaturstater behandler politiske modstandere betydeligt mere hårdhændet end demokratier, kan det også være sundt at holde sig for øje. [...] kan vi så ikke blive enige om, at takket være turismen og dens mange chancer for den lille selvstændige forretningsmand er middelklassen i Spanien i dag så stærk og blomstrende som ingensinde før. Også arbejdernes levestandard er steget, enormt kraftigt for den mere aktive del af befolkningen, der har haft energi til at skifte bopæl og søge ind i de mange nye brancher, turismen har skabt [...]. Men nok så vigtigt, hvis man håber på en udvikling mod et stabilt demokrati, er nu nok den personlige påvirkning, som charterflyvningens massefolkevandringer har gjort mulig."

ARBEJDSSPØRGSMÅL

1. Hvilken virkning har det, at Halfdan Rasmussen benytter sig af bidende sarkasme i sit indlæg om turisme?
2. Del klassen op i en Halfdan-Rasmussen-gruppe og en Simon-Spies-gruppe, og diskutér problemstillingen ud fra hver sit synspunkt.
3. Se på billedet nedenunder, som fanger en nutidig situation, hvor mange turister i Grækenland har oplevet at blive konfronteret med de mange flygtninge, som er kommet over Middelhavet. Skriv selv en tekst til billedet.

"Her kommer vi. Familien Fallah fra Ringkøbing. Til Lesbos i Grækenland. Slikke sol, drikke drinks, dase ved swimmingpoolen. 27.000 kroner. All inclusive. Men det blev også møde med nogle af de 77.000 bådflygtninge, som i år er kommet til Grækenland."

Tekst og foto fra artiklen
'All inclusive ved Europas yderste port', Politiken, 12.7.2015